
OPSPORING EN POLITIE

Enkele berichten

1. *Professor Cyrille Fijnaut met emeritaat*

Op 30 september 2011 ging Cyrille Fijnaut met emeritaat. Gelukkig zal hij nog actief blijven publiceren. Zijn enorme bijdrage aan dit tijdschrift, maar ook aan deze deelredactie zijn natuurlijk niet te evenaren. Dit was enkel mogelijk door zijn uitzonderlijk enthousiasme en de medewerking van enkele pioniers.

Het is dan ook niet te verwonderen dat hem een enorm *Liber americanum* (1093 bladzijden) werd aangeboden. Nog interessanter is zijn tekst van het afscheidscollege dat hij gaf op 30 september 2011 aan de universiteit van Tilburg.¹

Een aantal vooruitblikkende rubrieken zijn interessant genoeg om bij allen die om de toekomst van politie en van justitie begaan zijn, eigen beschouwingen te genereren.

Cyrille Fijnaut betreurt, ongeacht het feit dat vanuit heel verschillende perspectieven, heel veel wordt gepubliceerd over de formele en feitelijke werking van de strafrechtspleging, het feit dat het algemene inzicht in de manier waarop zij in haar geheel feitelijk werkt, niet gelijk is toegenomen. Dit alles heeft veel weg van graaien in een grabbelton of van even zinloze welles-niets-discussies. Bundeling van kennis, integratie van wat er werkelijk wordt geweten, en dus ook duidelijke erkenning van onwetendheid, is volgens hem echt geen overbodige luxe om meer kwaliteit en stabiliteit te geven aan de openbare discussie over dit, nog steeds zo, belangrijk maatschappelijke reguleringsmechanisme.

Een tweede reden is het aanhoudend verkeerd begrip van de basisfuncties van het strafrecht en de absolute noodzaak om “meer balans” te verkrijgen in deze grondslagen discussie.

Een derde reden is dat er niet alleen onbehagen leeft rondom het functioneren van de politie- en het Openbaar Ministerie en tot op zekere hoogte evenzeer over het optreden van de strafrechtsadvocatuur en de strafjustitie, maar dat er – in

het verlengde van o.m. belangrijke wijzigingen in de organisatie van de rechtsbijstand tijdens het opsporingsonderzoek en niet minder belangrijke ontwikkelingen in de vergaring, analyse en gebruik van technisch bewijs in strafzaken – ook belangrijke theoretische en empirische vragen rijzen over de onderlinge verhoudingen en de interacties tussen de voornaamste actoren in de strafrechtspleging.

Als vierde en laatste reden ziet hij het feit dat ook de nationale strafrechtspleging de komende jaren op tal van manieren en op tal van plaatsen verder zal worden geëncadreerd in het kader van de Europese Unie en de Raad van Europa.

Graag zou hij ook een project opgestart zien aangaande de politie in Nederland. Vooral de introductie van doctrines in het politiewezen waarin de politie verkeerdelijk wordt beschouwd als een bedrijf dat net als een ander bedrijf diensten en producten levert, of waarin zij wordt getypeerd als een organisatie die niet meer is dan een van de vele knooppunten in netwerken met andere organisaties, zit hem dwars.

Dat de politie – zowel naar de overheid toe als naar de bevolking – een bijzondere strategische positie inneemt in samenlevingen als de onze, is niet meer, maar ook niet minder dan een gevolg van het feit dat zij hier drie eeuwen geleden al bewust op werd georganiseerd; Voor de architecten van de moderne politie ging het in wezen om een hiërarchische organisatie die niet alleen 24 uur per dag het hele grondgebied van een staat, een streek, een stad, een dorp in het oog kan houden maar die ook beschikt over bevoegdheden en middelen om op grond van haar wetenschap onder voorwaarden alom in de samenleving in te grijpen.

Zoals Cyrille Fijnaut het zelf stelt, wisten insiders al lang dat hij een fervente voorstander was en is van een nationaal politiekorps. De dreigende onbetaalbaarheid van het huidige politiebestedel, allerlei incidenten en de opkomst van de nieuwe gemeentelijke politie in de vorm van lokale toezichthouders en ook van particuliere beveiligers riep met steeds meer klem de vraag op of de reguliere politie nog wel voldoende betrokken was en is bij de daadwerkelijke rechtshandhaving op lokaal niveau, met name in de grotere gemeenten, en of er dus niet een nieuwe tweedeling in het politiewezen dreigde te ontstaan, namelijk die

¹ FIJNAUT, C., Terugblikken en vooruitblikken op een leven in de wetenschap, Tilburg, Intersentia, 2011

tussen een lokale en nationale politie, probleem dat in België steeds meer herkenbaar wordt.

Werk genoeg op de plank, niet alleen voor Cyrille Fijnaut, maar voor velen die met de goede werking van justitie en politie begaan zijn.

2. De vorming van een nationale Nederlandse politie

De vorming van een nationale politie in Nederland vordert, volledig in overeenstemming met de vooropgestelde timing, en dit is op zich al een enorme prestatie.

Dit betekent dat er nu ontwerplan en programmaplan voorliggen en dat men nog steeds hoopt om in 2012 te starten.

“Waakzaam en dienstbaar” wordt de basis van het algemeen concept.

Het enige wat alles nu kan door kruisen zou een val van de Nederlandse regering zijn. Dit zou bijzonder pijnlijk zijn, juist nu de vorming van een nationale politie en het behoud van de goede werking van de bestaande politie in evenwicht worden gehouden. Zoiets mag trouwens niet te lang duren, wil men beide processen in sereniteit laten verlopen.

Willy Bruggeman

Naar een nieuw concept sociale media voor de Belgische politie

Minister van Binnenlandse zaken A. Turtelboom, laat ondermeer via een persmededeling weten dat zij een strategisch concept, uitgewerkt door een aantal politiemensen, als basis neemt voor de toekomstige ontwikkelingen in deze.

Dit concept wordt hieronder integraal weergegeven in de hoop dat het bij politie en justitiemensen voldoende stof geeft om hierover verder te reflecteren en om dit als basis te nemen voor toekomstige ontwikkelingen.

Een sociale mediastrategie voor de geïntegreerde politiedienst

1. Inleiding

De samenleving verandert fundamenteel. Hoe mensen elkaar vinden en met elkaar netwerken, hoe ze kennis uitwisselen en ideeën met elkaar verbinden en hoe ze samenwerken evolueert aan

een razende snelheid. Cybertechnologie, die zich aan een verschroeiend tempo ontwikkelt, ondersteunt die maatschappelijke evolutie. De technologische vooruitgang is onlosmakelijk verbonden met de explosieve groei van onlineactiviteiten.

Deze nieuwe sociale omgangsvormen wijzigen de relatie tussen overheid en bevolking grondig. Uiteraard hebben ze ook hun weerslag op de interne organisatie van de overheid en op de manier van werken van de ambtenaren. Als overheidsdienst draagt de politie bij tot de bescherming van de individuele rechten en vrijheden en tot de democratische ontwikkeling van de maatschappij. Daarvoor staat zij middenin die maatschappij. Het onderhouden van relaties met de bevolking en het uitwisselen van informatie en kennis is cruciaal. Meegroeien met nieuwe maatschappelijke evoluties en er actief aan deelnemen is daarom een vereiste.

Deze tekst heeft een drievoudige ambitie:

- hij beoogt een stimulerend raamwerk aan te bieden voor de geïntegreerde politiedienst om sociale media mee op te nemen in haar werkprocessen en haar dienstverlening. Dit raamwerk kan de basis vormen voor concrete initiatieven van de federale politie en de politiezones;
- hij wil de overheden en politieverantwoordelijken aanmoedigen om na te denken over de huidige structuren. Die garanderen mogelijks onvoldoende flexibiliteit om het hoofd te bieden aan de explosieve ontwikkelingen die de sociale media en de technologische evoluties voortbrengen;
- tot slot biedt deze tekst een algemene houvast voor elke individuele medewerker van een politiedienst die sociale media gebruikt, zowel voor private als beroepsdoeleinden.

2. Een omschrijving van het begrip ‘sociale media’

Sociale media¹ zijn een verzamelnaam voor internet- en intranettoepassingen die gebruikt worden voor het uitwisselen van informatie en meningen. Het zijn de gebruikers van de sociale media die zorgen voor de creatie van de inhoud. Die bestaat uit

¹ Aanbevelingen bij het gebruik van sociale media, Gids voor de federale communicatoren, COMM Collection, Nr 21, www.fedweb.belgium.be.